

A városok lakói számára
mind együtt létezőnk
ebben a hullámvázban,

ahogy nekünk is
áramlásaik acélmasszája
az ember, aki átkok közepette

hivatkozik a kárbejelentőnél,
az otthon trófeaként
ünnepelt tetemre.

Éjszakai vonulásunk
nyomvonalán
patáinktól kifordult fűcsomók.

Az agyagos föld
kiszáradt rögeivel
emlékezik álmainkra a táj.

Toroczkay András

Cs

Baláznak csiga volt a jele az óvodában.
Nekem szilva. A csiga undorító állat.
Főleg a meztelen csiga, aminek nincs lakása.
Hajléktalan. Pedig nagyon is hajlékony.
Semmi szilárd nincs benne. Az ő csigája
házas csiga volt. A házas csiga is szomorú.
Bele sem fér másik csiga a házába.
Ő sem megy sehova, egyedül élnek
a házas csigák. Az óvoda udvarán
csigák és gyerekek, akik azt éneklük,
hogy ég a házad idekint. Úgy értik,
lángol. Valaki rájuk tapos. Mások
leállítják. Vajon a szerepek mitől függnék.
Lecserélhetők?
A csigák menekülnek?

A szilva is undorító. A legkevésbé jó
gyümölcs. A szilvalekvár savanyú.

A nagynénik [Erzsike, Marika], akik
soha nem mentek férjhez, együtt élnek,
pogácsát és papucsot tesznek elének.
Ősz van, a névnapjuk. Túl sokszor
jönnek el ezek a napok. Unalmas náluk.
A szilva kék. A vihar szilvakék. A szilvában
a férgek mozognak. Menekülnek talán.
Tekerednek, a napfény mikor otthonukba tör,
mint a kígyók. Meg akarod enni a férget.
Férget enni nem bűn, sem csigát. Csak undorító.
Az én jelem a szilva volt.
Vegyetek még, ha ízlik. Egyetek, gyerekek.

T2

Apa távcsövével
nézek Nagymarosról Dömösre. Keresem
azt a nyaralót, amiben apa a nászéjszakáját
töltötte. És később, ha nem is sokszor,
de azért töltöttünk mi is pár hetet.
Csak ki kellett várni a sorunk. Nem
mondhatni tehát, hogy rossz sorunk volt,
de az igaz, hogy ennek a sornak mindig a végén
tanyáztunk. A jólétet azóta is annak a dohszagú garáznak
a szagával azonosítom. A fenyőfa a kertben,
ami mögé elbújtam, és ahol meglettem.
Régi, de működő, mert jó minőségű dolgaik.
Valamiféle hűvös, katolikus méltóság,
Dunára lejtő telek, gondozott nyaralóövezet,
a szomszédban lesbikus pár napozik.
Egyszer egy hétig, pont a mi hetünk alatt, olyan
hideg volt, hogy már első nap elmentünk Esztergomba
pulóvereket vásárolni. Valamiért ilyenkor mindig
túl vékony pulóvereket vett apa. [Megvette az első keze
ügyébe került, és én is rábólítottam ezekre.
Egyik hétvégén Piliscsabára rendeltem, mikor
valamiért nem mehettem haza, és könyörögtem,
hogy hozzon meleg ruhát. Abban sem volt köszönet,
de azért megköszöntem.] Az volt a legjobb
nyaralásaink egyike. Nevettünk a takaró alatt.
Anya kommunista volt. De mint minden
kommunista, azért vágyott a jólétre. Mindenki felfelé tör,
minden szegény. Pedig ők sem voltak szegények,

szép, nagy parkettás lakásuk volt, az ABC-re néző,
sok könyvük is volt, igaz, az Olcsó Könyvtár sorozatból.
Nézem a völgyet. A kémények füstje megül,
mint a bánat. A lenyugvó nap úgy festi vörösre
az eget, ahogy a csípős hideg az arcunkat.
A hegyvonulatok, mint kővé dermedt emlékek.
Minden csak idő kérdése. Ez a naplemente is,
ahogy az éjszaka sötétjébe olvad az erdő,
a házak ablakai fel-felgyulladnak. Valahol itt
szavalta el anya nekem *A Dunánál*t. Akkor már
tudtuk, hogy nincs sok időnk. Apa távcsövével próbálom
belőni a helyet. Volt vele valami célja?
Az autójába tehénbögést utánozó szerkezetet szereltetett.
Azzal ijesztgette halálra a járókelőket. Könnyen lehet,
a távcsövet is viccből vette. Talán a szomszédokat
akarta szemmel tartani. Vagy hogy ha Ausztriába megyünk,
jobban lássuk az alpesi tájat. Az is lehet, hogy
csak olcsó volt. Nagypapa első világháborús katonai
távcsövével szemben ez, amit a kezemben tartok,
amivel a túlpartot kémlelem, és keresem az utolsó
nyaralásunk hűlt helyét, még jól működik,
közel hoz mindent. Annak a másíknak
már tényleg nincs semmi értelme.

Gy2

A doktor úr hideg sztetoszkópja a hátamon. Hol van az a hűvösség már? A spatula íze, amiről mindig hiányzott a jégkrém. A mosolya, mikor betegsége hivatkozva felmentést kértem az iskolából, mert félttem a szódolgozattól. Felesége annyi álmatlan éjszakát okozott. Gyötört engem szigorú grammatikájával, makacskodásával a KATI szőrendhez, vagy ahogy az ige három alakjához ragaszkodott, mereven elutasítva minden más megoldást. Talán sejtette, hogy egynémely tanítványának csillapíthatatlan hőemelkedése, sőt láza lett időnként tőle. Elöttem van hangja, szoknyás, harisnyás alakja, mikor megjelent magnójával a magnóliabokroknál. A kíméletlenül precíz vonalai, tökéletes sminkje, szűken mért dicséretei, az aranymedálja, az az alpesi hegyek mögött lenyugvó nap. Elképzelem a nemesfém hűvös érintését. ízlésesen csomagolt, láthatatlan vonalaitól a gimnázium falai libabőrösek lettek, míg elhaladt mellettük, parfümétől a táblák letörölték magukat, a mászókötelek szálaikra oldódva hulltak a földre, a gimnázium ivócsapjai kiszáradtak. Utolsó évemben már sajnos nem kellett bejárnom az órájára, miután nyelvvizsgám felmentést adott. Talán diadalt éreztem akkor, hiszen annyit kukacoskodott névelőn, többesszámon, ragozáson, szőrenden. Talán nem is szeretett, mindig csak a lányokkal barátkozott.

De akkor miért simogatta egyszer hosszan az akkor még göndör, dús hajam, hogy lehetetlen legyen koncentrálnom bármire? De arra, hogy der-die-das, főleg. Még ma is bánom, hogy akkor, azon az utolsó közös óránkon, miután megmutattam a bizonyítékot, annak jelét, hogy tévedett, mert nekem is sikerült, amiben senki nem bízott, szabadulásom kulcsát, már nem volt hatalma felettem, felálltam, és elmentem. Valójában maradni akartam, de senki nem hitte volna el nekem akkor, annyi magolás után, hogy épp Hausafgabékra vágyom, amikor már nem muszáj. Elmentem, mert el kellett mennem kólát és párizsis szendvicset venni a büfébe, pedig csodálhattam volna azt a káprázatos naplementét tovább. Egyik utolsó óránkon arról számolt be, hogy férjével moziban voltak, a *Tágra zárt szemeket* nézték meg. Elmesélte az egész filmet, képről képre, még akkor is mesélte, mikor kicsengettek, még akkor is, mikor becsengettek újra. És nem hallgathatom el, hogy a férje, a doktor úr többet tudott a szerszámomról, mint bárki akkoriban, beleértve, és elsősorban, engem. Évekig jártam hozzá a fitymaszűkületemmel gyerekkoromban, egész nyarakat húzogatta fel-le, közben meg üvöltöttem, mert a fájdalom tetézve valami sátánian dermesztő fájdalomcsillapító sprayvel fújkalta. Egyszer összenevettünk, mikor rossz ritmusban üvöltöttem rá.

